

УДК 658

БОНДАРЕНКО К.В.

ПРИЙНЯТТЯ ТА ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ У ПІДПРИЄМНИЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ЗА УМОВИ РИЗИКУ

Вміння приймати управлінські рішення за умови ризику у підприємницькій діяльності є вкрай важливим моментом у сучасних реаліях. За умов клопіткої роботи керівників та створенню сприятливих умов праці персоналу, удосконалення та модернізації внутрішньої системи функціонування компанії дає змогу позбутися внутрішніх ризиків та бар'єрів. Спрямовуючи свої сили на досягнення поставленої мети та подолання ризикових ситуацій і зовнішніх бар'єрів.

Ключові слова: прийняття управлінських рішень, керівник, ризик, бар'єри, ефективність, персонал, підприємницька діяльність.

Умение принимать управленческие решения при условии риска в предпринимательской деятельности является крайне важным моментом в современных реалиях. В условиях кропотливой работы руководителей и созданию благоприятных условий труда персонала, совершенствование и модернизация внутренней системы функционирования компании позволяет избавиться от внутренних рисков и барьеров. Направляя свои силы на достижение поставленной цели и преодоления рискованных ситуаций и внешних барьеров.

Ключевые слова: принятие управленческих решений, руководитель, риск, барьеры, эффективность, персонал, предпринимательская деятельность.

The ability to make management decisions under conditions of risk in entrepreneurship is an extremely important point in today's reality. With the diligent work of managers and the creation of favorable working conditions for staff, improving and modernizing the internal system of the company allows you to get rid of internal risks and barriers. Focusing on achieving the goal and overcoming risk situations and external barriers.

Keywords: management decision making, manager, risk, barriers, efficiency, staff, entrepreneurship.

Вступ. Сьогоднішні умови для функціонування підприємств на ринку не є стабільними. В таких умовах що б ми не робили, чим би не займалися, які рішення не приймали, ризик завжди поруч з нами. Підприємницька діяльність тісно пов'язана з ризиком, і підприємець, як ніхто інший, повинен бути готовим до нього. Правильно прийняте рішення керівником та його дії, будуть сприяти розвитку підприємства. Тому, проблеми правильного прийняття рішень за умов існування ризику в підприємницькій діяльності є надзвичайно актуальними сьогодні.

Свій внесок у дослідження прийняття рішення в підприємницькій діяльності за умов ризику зробили: В.В. Вітлінський, М.С. Орлів, Г.Осовська, В.С. Юкаєва, Вишняков Я.Д., А.М. Асаул та інші.

Мета статті полягає у дослідженні основних напрямків підвищення ефективності прийняття управлінських рішень, аналіз існуючих ризиків з якими може зіткнутися підприємець під час прийняття рішень, пошук мінімізації впливу ризику на діяльність підприємця.

Проведені дослідження показують, що більшість керівників нехтують плануванням, розробкою управлінського рішення, що виключає можливість вчасного виявлення та усунення ризику. Прийняття управлінського рішення – це кропітка робота, яка потребує особливого підходу, знань та раціональних суджень.

Виходячи з вище сказаного, доцільним буде стверджувати, що управлінське рішення

© Бондаренко К.В., 2020

— це комплекс заходів щодо вибору оптимального варіанта з множини можливих, здійснених менеджером або групою менеджерів у межах своїх посадових повноважень і компетенції і спрямований на досягнення різноманітних цілей організації [1]. Ризик в підприємницькій діяльності посідає центральне місце і має досить вразливий характер. В. Вітлінський трактує ризик як «...економічна категорія, яка відображає особливості сприйняття зацікавленими суб'єктами економічних відносин об'єктивно існуючих невизначеності та конфліктності, іманентних процесам цілепокладання, управління, прийняття рішень, оцінювання, що обтяжені можливими загрозами і невикористаними можливостями» [2]. Для виявлення ризиків у процесі прийняття рішень, звернемося до основних етапів прийняття управлінського рішення, табл. 1.

Таблиця 1 - Етапи прийняття управлінського рішення [1]

Етапи прийняття рішення	Характеристика етапу	Ризики
1	2	3
Підготовка	На даному етапі здійснюється збір інформації про можливі проблеми їх виявлення і визначення причин виникнення, формулювання цілей рішення проблеми, обґрунтування стратегії рішення проблеми, збір та аналіз інформації із проблеми.	Недостатня кількість інформації сприятиме неправильно визначенню проблеми у зв'язку з чим буде неправильно сформульована стратегія рішення проблеми.

Закінчення табл. 1

1	2	3
Розробка	На даному етапі здійснюється генерування варіантів рішення, оцінка альтернативних варіантів та вибір кращого варіанта.	Через велику кількість варіантів вирішення проблеми, між ними виникає плутанина.
Реалізація	Даний етап зосереджений на корегуванні й узгодженні рішення та реалізації прийнятого рішення	Виникає ризик неузгодженості рішень та проблем з реалізацією рішення.

Кожного дня підприємець стикається з безліччю проблем, починаючи від внутрішнього середовища і закінчуючи зовнішнім. Тому розглянемо бар'єри які впливають на прийняття управлінського рішення.

Зовнішні бар'єри безпосередньо пов'язані з оточуючим середовищем підприємства. До них можна віднести: правові (законодавчі) бар'єри, кредитна система, відсутність інформації щодо тенденцій розвитку ринку, слабку конкурентоздатність підприємств, недостатньо розвинуту інфраструктуру.

Внутрішні бар'єри належать до внутрішнього середовища підприємства: низька якість розробки і прийняття управлінських рішень, нерозвинута система управління, незадовільний рівень кваліфікації керівників, відсутність корпоративної культури та недостатня мотивація персоналу.

Для того щоб підвищити ефективність управлінських рішень, потрібно рухатись в таких напрямках:

1. Підвищення якості розробки і прийняття управлінських рішень.

Низька ефективність здебільшого спричинена нехтуванням раціональної процедури прийняття управлінського рішення. У зв'язку з цим особи що приймають рішення, мають загострювати свою увагу на проблемних моментах, таких як виконання плану процедури розробки вирішення ризикової ситуації, змістовна та чітка постановка проблеми, розробка альтернативних варіантів управлінського рішення. Для того щоб підприємство мало успіх, управлінцю доречно враховувати досвід зарубіжних компаній. Оцінивши та проаналізувавши їх помилки, можна виявити прогалини в самій роботі компанії і в плані, якого дотримується керівник при прийнятті рішень. Систематичне збирання інформації щодо помилок в роботі співробітників, дасть змогу виявити слабе місце підприємства. Ліквідувати його можна за допомогою проведення тренінгів, вебінарів та курсів по підвищенню кваліфікації. Колективна робота над помилками, згуртує співробітників, між ними виникне певна атмосфера, яка сприятиме ефективній роботі та новому підходу до вирішення проблеми.

2. Розвиток системи управління.

Для розвитку підприємства слід звернути увагу на систему корпоративного управління та систему корпоративного менеджменту. Вони будуть:

1) - гарантувати продуктивну роботу усіх членів команди, зокрема осіб, що займають керівні посади за допомогою основних професійних стандартів;

2) формувати ясну інформаційну політику і систему внутрішньої документації, які визначають принципи, класифікацію та канали циркуляції інформації в компанії;

3) розробка процедури регулярного оцінювання професійних навичок співробітників;

4) створення балансу інтересів зацікавлених сторін, процедура врегулювання конфліктних ситуацій;

5) формування системи контролю за виконанням функціональних обов'язків керівників;

6) створення і забезпечення діяльності ефективного механізму аналізу, який полягає у стратегічному управлінні, прийнятті

управлінських рішень і контролі за діяльністю підприємства.

3. Створення корпоративної культури.

На своєму прикладі світові компанії показали, що саме корпоративна культура є важелем ефективної роботи організації, її розвитку, згуртуванню всіх підрозділів та встановленні загальних цінностей між співробітниками. Корпоративна культура дасть змогу вирішити не тільки внутрішні бар'єри та проблеми компанії, а також і зовнішні [3]. Позитивна культура буде сприяти:

1) оптимізації виробничих процесів;

2) ефективній роботі всіх ланок підприємства, ретельне виконання своїх обов'язків;

3) стимулюванню працівників до навчання, підвищення кваліфікації та професіоналізму;

4) сприйняттю всіх членів організації, як єдиного механізму, що призводить до вдалого кінцевого результату діяльності компанії;

5) формуванню нових критеріїв найму працівників;

6) стимулювання до кар'єрного росту;

7) формуванню дружньої атмосфери та сприятливого корпоративного духу між працівниками, створення корпоративних звичаїв.

Слід зауважити, що попри успіх іноземних компаній треба правильно адаптувати їх корпоративну культуру для вітчизняного підприємства. Різниця в менталітеті, сприйнятті інформації та підходу до роботи різна, тому саме процес адаптації є ключовим моментом при створенні позитивної культури підприємства. Чітко визначені цілі та місія компанії лежать в основі культури та формують у співробітників чітке розуміння поставлених перед ним завдань та яку користь приносить його праця підприємству.

4. Мотивування персоналу.

Використання трудових ресурсів дозволяє підприємству підвищити його результативність та максимізувати прибутковість. Але людський капітал потребує постійного мотивування. Всім відоме матеріальне заохочення сприяє виконанню працівником будь-якого завдання

за найкоротший час. Але даний вид мотивування повинен бути таким, щоб працівник міг ним задовольнити свої основні потреби. Окрім матеріальної мотивації існує нематеріальна. Вона зосереджена на залученні працівників до управлінських процесів, що стимулює їх до кар'єрного просування, створенню комфортного та безпечного місця роботи, надання соціальних послуг, публічне виявлення та визнання кращих працівників. Тільки за таких умов людина отримувати максимальне задоволення від своєї діяльності, а компанія розвиток та мінімізацію ризикових ситуацій [4].

Висновки. Отже, провівши дослідження було виявлено можливі ризики з якими стикається підприємець при прийнятті управлінського рішення, такі як недостатня кількість інформації, неправильно визначена проблематика та стратегія прийняття рішень,

плутанина серед альтернативних варіантів рішень та неузгодженість рішень. Та бар'єри які впливають на прийняття рішення. Були розроблені дії які допомогли б управлінцю мінімізувати ризики в внутрішньому середовищі підприємства, серед яких: підвищення якості розробки і прийняття управлінських рішень, розвиток системи управління, створення корпоративної культури та мотивування персоналу.

Список літератури:

1. Приймак В.М. Прийняття управлінських рішень: навч. посіб. Київ: Атіка, 2008. 240 с.
2. Вітлінський В.В., Великоіваненко Г.І. Ризикологія в економіці та підприємстві: монографія. Київ.: КНЕУ, 2004. 480 с.
3. Мілошевич Н.В. Корпоративна культура управління як фактор підвищення результативності діяльності підприємства. Галицький економічний вісник. Тернопіль.: ТНТУ, 2017. Т 52. № 1: Економіка та управління підприємствами. С. 44–51.
4. Гончар В.В., Обухова Н.О. Методи нематеріального мотивування персоналу на промислових підприємствах у кризовий період. Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності: збірник наукових праць. 2015. Т.3. №2(12). С. 125-131

Бібліографічні описи/Библиографические описания/Bibliographic descriptions

Прийняття та підвищення ефективності управлінських рішень у підприємницькій діяльності за умови ризику / К.В. Бондаренко // Електронна збірка наукових праць «Е-КОНОМІКА». – Х. :НТУ «ХПИ». – 2020. - № 1(4). – С. 13-16

Принятие и повышения эффективности управленческих решений в предпринимательской деятельности при условии риска / К.В. Бондаренко // Электронный сборник научных работ «Е-КОНОМІКА». - Х. : НТУ «ХПИ». - 2020. - № 1(4). - С. 13-16

Acceptance and increase of efficiency of administrative decisions in business activity under conditions of risk / K.V. Bondarenko // Electronic collection of scientific papers «E-CONOMICS». – Kharkiv : NTU «KhPI». - 2020. - № 1(4). - P. 13-16

Відомості про авторів / Сведения об авторах / About the Authors

Бондаренко Ксенія Вікторівна – студентка Донецького Національного Університету Економіки та Торгівлі імені Михайла Туган-Барановського, тел.. 096-215-08-52, e-mail: kseniab491@gmail.com

Бондаренко Ксения Викторовна – студентка Донецького Національного Університету Економіки та Торговлі имени Михайла Туган-Барановского, тел. 096-215-08-52, e-mail: kseniab491@gmail.com

Bondarenko Ksenia Vikrorivna – student of the Donetsk National University of Economics and Trade of the Name of Mikhail Tugan-Baranovskiy, tel.096-215-08-52, e-mail: kseniab491@gmail.com

Посилання на статтю / Reference to the journal article:

ПРИЙНЯТТЯ ТА ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ У ПІДПРИЄМНИЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ЗА УМОВИ РИЗИКУ [Електронний ресурс] / БОНДАРЕНКО К.В.// «Е-КОНОМІКА». Електронна збірка наукових праць. – 2020. – № 1 (4). – С. 13-16. – Режим доступу до журн.: <http://e-conomics.hpi.kh.ua/index.php/journal/article/view/69>